

TSİP Siirt İli Bağımsız Senatör Adayı A. Gani Sungur

Gani arkadaş. Siize TSİP ile Devrimci Demokratlar arasında sağlanan bir ilişkiyi neyin ifade etti olmaktadır ve bugünkü varolan noktada yerleri midir?

Sorumuzun karşılığını tam olarak verebilmek için sanırım Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durumu ve seçiminin içinde yapıldığı koşullara, kısaca da olsa, bir göz atmak gerekir.

Bilindiği gibi, Türkiye, tarihinin en bunalmış dönemlerinden birini yaşıyor. Ekonomik, sosyal ve siyasal krizler her üç sahaya yayılıyor. Bu bunalmış emekçi halk kitlelerinin olduğu bir, burjuvazi de önemli ölçüde etkiliyor. Sömürgeci burjuvazi, Türkiye'yi içine düştüğü ekonomik çöküşün kurtarılması için çaba sarf ediyor. Üste ekonomisini kurtarma bahanesiyle kendi iktidarını sağlamlaştırmak ve milyarlara milyarlar katmak için işçilerin, köylülerin, küçük esnaf ve sanatçıların; kısacası, tüm emekçi halk kitlelerinin çıkarlarıyla çabalanıyor.

Bütün bu olup bitenlerin yanında, bir de devrimci hareketin gelişmesi, demokratik mücadelelerin geliştirilmesi, hergün biraz daha yükselmeye ve boyutlanmaktadır. Milyonlarca insanı ilgilendiren seçim günü bir olay karşısında, halkın politik duyarlılığı, daha da artmıştır.

Halkta gelişen bu potansiyel oluşturmaz AP - CHP - MSP - MHP, bu burjuva partilerin, halkın bu potansiyelini burjuvazinin çıkarıları doğrultusunda kullanmak istiyorlar.

Bütün bu olup bitenler, demokrasi güçlerine ve özellikle sosyalistlere büyük görevler düşüyor. Sosyalistlerin halkın mücadelesini, emuzarlıklarını karşı karşıya oldukları sorunların ve sorumluluklarının bilincindedirler.

Bu iş birliği, uzun müddetle strese alınmış insanın sağlığını tehdit eden bir durum haline gelmiştir. Her gün biraz daha yükselmeye ve boyutlanmaktadır. Milyonlarca insanı ilgilendiren seçim günü bir olay karşısında, halkın politik duyarlılığı, daha da artmıştır.

Bütün bu olup bitenler, demokrasi güçlerine ve özellikle sosyalistlere büyük görevler düşüyor. Sosyalistlerin halkın mücadelesini, emuzarlıklarını karşı karşıya oldukları sorunların ve sorumluluklarının bilincindedirler.

Bu iş birliği, uzun müddetle strese alınmış insanın sağlığını tehdit eden bir durum haline gelmiştir. Her gün biraz daha yükselmeye ve boyutlanmaktadır. Milyonlarca insanı ilgilendiren seçim günü bir olay karşısında, halkın politik duyarlılığı, daha da artmıştır.

Bütün bu olup bitenler, demokrasi güçlerine ve özellikle sosyalistlere büyük görevler düşüyor. Sosyalistlerin halkın mücadelesini, emuzarlıklarını karşı karşıya oldukları sorunların ve sorumluluklarının bilincindedirler.

Bu iş birliği, uzun müddetle strese alınmış insanın sağlığını tehdit eden bir durum haline gelmiştir. Her gün biraz daha yükselmeye ve boyutlanmaktadır. Milyonlarca insanı ilgilendiren seçim günü bir olay karşısında, halkın politik duyarlılığı, daha da artmıştır.

Bütün bu olup bitenler, demokrasi güçlerine ve özellikle sosyalistlere büyük görevler düşüyor. Sosyalistlerin halkın mücadelesini, emuzarlıklarını karşı karşıya oldukları sorunların ve sorumluluklarının bilincindedirler.

Bu iş birliği, uzun müddetle strese alınmış insanın sağlığını tehdit eden bir durum haline gelmiştir. Her gün biraz daha yükselmeye ve boyutlanmaktadır. Milyonlarca insanı ilgilendiren seçim günü bir olay karşısında, halkın politik duyarlılığı, daha da artmıştır.

Bütün bu olup bitenler, demokrasi güçlerine ve özellikle sosyalistlere büyük görevler düşüyor. Sosyalistlerin halkın mücadelesini, emuzarlıklarını karşı karşıya oldukları sorunların ve sorumluluklarının bilincindedirler.

Bu iş birliği, uzun müddetle strese alınmış insanın sağlığını tehdit eden bir durum haline gelmiştir. Her gün biraz daha yükselmeye ve boyutlanmaktadır. Milyonlarca insanı ilgilendiren seçim günü bir olay karşısında, halkın politik duyarlılığı, daha da artmıştır.

Bütün bu olup bitenler, demokrasi güçlerine ve özellikle sosyalistlere büyük görevler düşüyor. Sosyalistlerin halkın mücadelesini, emuzarlıklarını karşı karşıya oldukları sorunların ve sorumluluklarının bilincindedirler.

Bu iş birliği, uzun müddetle strese alınmış insanın sağlığını tehdit eden bir durum haline gelmiştir. Her gün biraz daha yükselmeye ve boyutlanmaktadır. Milyonlarca insanı ilgilendiren seçim günü bir olay karşısında, halkın politik duyarlılığı, daha da artmıştır.

Bütün bu olup bitenler, demokrasi güçlerine ve özellikle sosyalistlere büyük görevler düşüyor. Sosyalistlerin halkın mücadelesini, emuzarlıklarını karşı karşıya oldukları sorunların ve sorumluluklarının bilincindedirler.

A. Gani Sungur

Seçimlere Doğru

S. YILI	1973			1977		
İL	Van	Hakkari	Bitlis	Van	Hakkari	Bitlis
SEÇMEN SAYISI	126 766	41 533	111 994	151 349	51 432	129 893
KATILMA ORANI	79.8	80.0	78.3	80.3	80.0	76.2
AP	Oy 23 726	10 742	28 190	29 784	17 943	20 051
	% 24.6	33.5	35.1	57.7	15.4	43.4
CHP	Oy 4 716	11 823	15 503	22 569	14 577	11 260
	% 4.9	36.9	19.3	19.4	36.5	12.3
CGP	Oy 63 010	934	21 376	907	13 776	261
	% 65.5	2.9	26.6	1.8	11.8	0.6
DP	Oy 992	7 988	2 672	667	1 403	346
	% 1.0	0.9	1.5	0.4	1.2	0.9
MSP	Oy 3 324	575	10 131	1 930	23 798	7 372
	% 3.5	1.8	12.6	3.7	20.5	18.5
MHP	Oy 502	-	2 525	-	3 282	-
	% 0.5	-	3.1	-	2.8	-

Van'da yeni dengeler bakmak gerek

Van ilinde seçim sonuçlarının önceden kestirmek zor. Farit Melon yeniden seçilmek için çalışıyor. Ama umutlu değil. Bir senatörük AP-CHP yarışmasını hedefli. CHP 977 sonuçlarına göre sonuçta daha yakın görünüyor. Ama Van'lıların da yeni tercihleri var. Bu tercihler yeni dengeler oluşturabilir.

Faşizmin Soluyamadığı Hava Hakkari'dedir

MHP bütün illerde seçime girer de, Hakkari'de girmez. Her zaman böyle olur. Bu ilimizin nüfusunun tamamı Kürt'ür. Kürtlerin yaşama ve düşünme tarzını kendileri en çok koruduğu illerimizden birileri Hakkari. Ama Türkiye Kürtleri dışarıdan o'ladığından çok edebilmektedir.

Ağrı'da CHP Sol adayla Sol oylara oynuyor

Ağrı'da AP'nin gözde görüldüğü bir adayın CHP ile AP arasında seçim yapıyor. CHP'nin adayları bir araya gelmeye çalışıyor. Sol adaylar CHP'ye oy vermeye kararlı görünüyor.

TSİP Seçim mitingleri devam ediyor

Mardin'in Kızıltepe ilçesindeki açık hava toplantısına konuşan TSİP Mardin Senatör Adayı Mahmut Oral u-lusal demokratik güclerin birleşmesi için çağırıyor.

Mardin (Memduh Çakır) - Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin program çerçevesinde devam eden seçim mitinglerinden ikisi daha gerçekleştirildi.

TSİP Muğla İl Örgütü ve Birlik Dayanışma ortak eylemler yapıyor

Muğla (İSTA) - 14 Ekim seçimlerinde, TSİP ve Birlik-Dayanışma Muğla İl İl Örgütü'nün ortak eylemler yapma kararı aldı.

Her gün bir kez bir yere gidip miting yapıyor. Bu nedenle halkın yaşamını daha yakından biliriz. Halkın il-kemizin diğer yörelerinde olduğu gibi, iradesinin dışında, sömürgeci bir eğitim sistemiyle, ırkçı, söven, sözcüklerle, bir eğitim sistemiyle karşı karşıyayız. Kendine yabancı bir dilde, kendine yabancı bir kültürle, ırk üstünlüğü, tüketim alışkanlığı, sınıfı arası uzlaşma, sömürgeci Devamı s. 5, sütun 1'de

Gerçek

Güneş'in istifasının yankıları sürüyor

MC partileri olayı siyasal skandalda dönüştürmek istiyor. CHP çevreleri ise olayın AP tarafından düzenlenen bir kompo- olduğuna inanıyor.

Arafat, Türkiye'den ayrıldı

Ankara - Geçtiğimiz cuma günü, Başbakan Bülent Ecevit'in davetlisi olarak Ankara'ya gelen Filistin Kuruluş Örgütü yürütme komitesi başkanı ve Filistin Devrim Komitesi genel komutanı Yasser Arafat, öğle saatlerinde İstanbul'dan ayrıldı.

Coç, petrol şirketi kuruyor

İstanbul (THA) - Köç topluluğunun 12. hadada petrol ile girişimine başlayacağı ve bu amaçla da 500 milyon liranın üstünde sermayeli yeni bir şirket kurulacağı açıklanmıştır.

Milliyet satıldı

Yıldırım süren 'satıldı satılıyor' söylentileri gerçeğe dönüştü. Milliyet Gazetesi'nin Koç'un yönetimindeki Aydın Doğan'a satıldığı öğrenildi.

Erbakan : «AP ve CHP'ye oy verenleri Allah taş edecektir»

Bahçesarı (THA) - MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, AKI Hükümeti'ne karşı yaptığı konuşmada, «AP ve CHP gibi faalci, siyasi partilere oy vermemek zorundadır» dedi.

İstanbul'da 700 otobüsün ancak 350'si çalışıyor

Macaristan'dan alınan otobüslerin ilk 30 tanesi bu ay içinde sefere giriyor. Yedek araç bulunamamasından dolayı elde edilen 400 otobüsün 350'si çalışıyor.

Yaşistler 14 Ekim'e bel bağladı

Ankara - Ankara sükünetim asker mahkemesinde, öğrenim öğütüründen engel lenmek ve görevi memura mukavemet etmekten yargılanan Yaşistler mahkemeye mahkûm edildi.

Ankara - Ankara sükünetim asker mahkemesinde, öğrenim öğütüründen engel lenmek ve görevi memura mukavemet etmekten yargılanan Yaşistler mahkemeye mahkûm edildi.

Eylem Birliği Mitingi Yapıldı

Faşizme, emperyalizme ve sovenizme karşı eylem birliği mitingi görkemli bir yığınla gösteriye dönüştü. TSİP İstanbul İl Örgütü, Beria Onger ve Devrimci Demokratların ortaklaşa düzenlediği miting, gün ve eylem birliği yanında ileri ve önemli bir adım olarak nitelendirildi.

OLAY BURJUVA TOPLUMUNUN ÇIRKINLIĞININ BASİT BİR ÖRNEĞİDİR

İşçileri B-kam'ın bir kadınına kurgulu özel ilişki ve onun siyasal sonuçları burjuva toplumunun olağan yaşama- rından birisidir. Sömürgeci sınıfta toplumda doğup, büyümüş ve onun diğer yararları ile yetmiş eski bir öğretmen ve eski bir taşra avukatı olan Güneş daha sonra senatör seçilerek, bir Bakanlık koltuğuna kadar yükselmiştir.

Böylece burjuva toplumunun çirkin yanlarından olan evlilik dışı bir ilişkinin burjuva partileri arasında bir siyasal meta haline gelmesi, gene burjuvazinin ve onun politikalarını sürdürdüğünü gösteriyor.

Koç basına da el attı

İstanbul (THA) - Köç topluluğunun 12. hadada petrol ile girişimine başlayacağı ve bu amaçla da 500 milyon liranın üstünde sermayeli yeni bir şirket kurulacağı açıklanmıştır.

Yardımların Milliyet'ten ayrıldı

Washington (THA) - ABD Senatosu, Türkiye'ye yaklaşık 500 milyon dolarlık askeri ve ekonomik yardım paketini onaylamış ve tasarıyı Temsilciler Meclisi'ne göndermiştir.

Erbakan : «AP ve CHP'ye oy verenleri Allah taş edecektir»

Bahçesarı (THA) - MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, AKI Hükümeti'ne karşı yaptığı konuşmada, «AP ve CHP gibi faalci, siyasi partilere oy vermemek zorundadır» dedi.

İstanbul'da 700 otobüsün ancak 350'si çalışıyor

Macaristan'dan alınan otobüslerin ilk 30 tanesi bu ay içinde sefere giriyor. Yedek araç bulunamamasından dolayı elde edilen 400 otobüsün 350'si çalışıyor.

Yaşistler 14 Ekim'e bel bağladı

Ankara - Ankara sükünetim asker mahkemesinde, öğrenim öğütüründen engel lenmek ve görevi memura mukavemet etmekten yargılanan Yaşistler mahkemeye mahkûm edildi.

İstanbul'da 700 otobüsün ancak 350'si çalışıyor

Macaristan'dan alınan otobüslerin ilk 30 tanesi bu ay içinde sefere giriyor. Yedek araç bulunamamasından dolayı elde edilen 400 otobüsün 350'si çalışıyor.

Yaşistler 14 Ekim'e bel bağladı

Ankara - Ankara sükünetim asker mahkemesinde, öğrenim öğütüründen engel lenmek ve görevi memura mukavemet etmekten yargılanan Yaşistler mahkemeye mahkûm edildi.

Gerçek Konuşalm

Hüseyin Hasancebi Çocukluk İçki sürünün, milyonlarca emekçinin, aydın, esnafın, sanatçının, köylünün o kullanıma hazırlandığı bir seçimi boykot edilmemesi için çağırıyor.

Burjuvazi çoğu zaman çikisi parlamentolarda görür. Bu nedenle bu olaya fazla önem vermez. Doğaldir. Peki, sen hükümetin çıkışına seçim boykotunu çözüm diye sunuyorsan, yani cara olarak parlamento alanında bir eylemi gösteriyorsan, burjuvaziden ayrılığın neydi?

Daha da soralım. Senin hangi devrimci atılım yaptırıyor içki düzenledi burjuvazi bu seçimleri. Yani sen devrime gidiyorsun da, seni burjuva demokratik zemine mi çekmek için yapıyor bu seçimler? Ve yine, bir seçim tavırla bu sorunu da çözmedi umduğun için «çocuk» sayılmaz mısin?

Elbette bu soruların bilimsel yanıtlarını veremediğin için «boykot-tasın. Şu sırada dünyada boykotundan tedbir umulan pek çok. Pakistan'daki gerici ulusal cephe, siyasal gelişme için tekni gibi boykota bağlandı. Seni iflah olmaz parlamentaristlerden ayırdeden ne olabilir ki?

Diyelim politikla yapmak için seçimlere bağımsız adaylarla gidiyorsun, 29 ilde seçim var ve senin girdiğin il sayısızdır. «Zetaçayın o yaktı» diye de çok halkı bir şiar yükseltmişsin. Bağımsız adaylar koyduğün için «seçimlerin boykot» edilmesine de harışın. Peki, seçime katılmadığın illerde tutumunu ne olacak? «Oralar da yokum» demc tevizasyonu göstermezsin. Boykotçuların farkını ne ola ki? Ya da, «reformizm» ne o yaktı» taktik bir şiar müdir senin için?

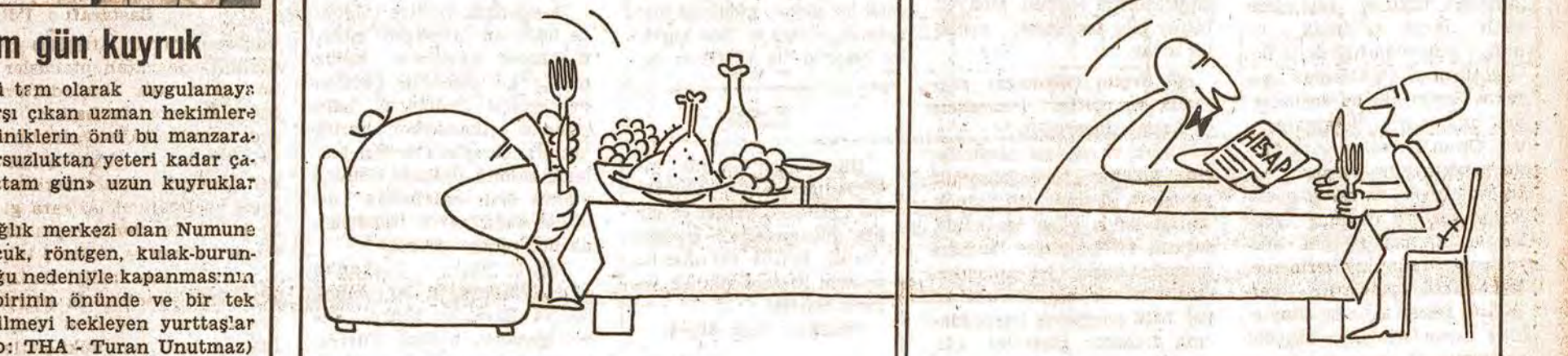
Bununla da yetinmez ve seçimlere bağımsız adayla katıldığın bir ilde duvarlara «Parlamentu Burjuvazinin Ahırında» diye yazarsan bu ne anlama gelecektir? Diyelim seçim şansını o'ladığından çüret alıyorsun. Ya hitlerle seni dinlemeye ve adayına oy verip seçtiririz!

Burjuvazi sadece parlamentoyu değil, bütün ülkeyi ahıra çevirmiş sen ülkenin mi kaçacaksun? Lenin'in, «Ahiastın Ahırından Temizlemek de Bize Düşüyor» demis olsan sence boşuna söylenmiş bir söz müdür?

Eğer politik tutumunu sınıf temelinde dayanırsan, ya da dayandığın temel sınıfların değişmesi, sınırlı bir hareket alanı ver demektir. Bu tarz alanda sen genişlesen bile etkinliğini darlaştır. Tükenezsin kuşkusuz. Çünkü seni varolmana kökünden tanımlayan bilimsel bir tesbit var. «Kendi kendini süreli olarak üreten subjektivizm...» Kapitalizm yokolmadıkça sen hep varısın.

Her karışında, kendisiyle birlikte hayatı da yeniden üreten bilimsel sosyalizm vardır.

Her karışında, kendisiyle birlikte hayatı da yeniden üreten bilimsel sosyalizm vardır.

Hastanelerde tam gün kuyruk

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

EKONOMİ

Altına Hücum!

Rıdvan AKARCA

Hiç dikkat ettiniz mi? Geçen günkü gazetelerde ve televizyonda, Avrupa borsalarında altının ons'unun 600 doları aştığı belirtilmişti. O borsa denen yerdeki insanların görüntüsü, TV'de sanırım birçok kişiyi şaşırtmıştır. Binlerce insan, ellerinde telefonlar bağırıp çağırmlarla altına milyarlarca para yatırmak için yarışıyorlar. Buraya kadar neyse. Ama dün akşamki haberlerde Amerika Birleşik Devletleri'nin altını destekleme kararı almasından sonra, altın fiyatları ons başına 200 dolar düşerek 400 dolara kadar indi. Buraya kadar da evet!

Peki, altına milyarlarca dolar yatırıp bir günde 600 dolardan dört yüz dolar immesi sonucu ellerindeki bu altından hiç zarar etmezler mi? İşin püf noktası işte burada yatıyor. Avrupa ve ABD borsaları dünyadaki diğer ülkelerden bağımsız ve bağlantısız olsalar, ABD ve Avrupa bankerlerinin belleri kırılmıştı. Çünkü, ons başına bir günde iki yüz dolarlık değer kaybı milyarlarca dolarlık zarar demektir. Neden zarar dersiniz, 600'e aldığını dört yüz'e satmak zorunda. Peki satmasa da beklese. Yeniden 600'ün üzerine çıktığında satışa? Mantıklı gibi gözükür bu durum da aslında doğru değil. Çünkü banker sermayesi geleceği belli olmayan bir mala (altın da olsa) bağlı kalmaz. Ama o elindeki altını da dört yüz dolara satmaz! Ya kaçasat dersiniz? Bu o bankerlerin az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülke ilişkilerine bağlıdır.

Dikkat ettiyseniz altın fiyatları ülkemizde de almış başını gidiyor. Arasıra duraksadığı olsa da hiçbir zaman dünya piyasalarını paralel bir dalgalanma ile düşmüyor. Yani Avrupa ve ABD piyasalarındaki artışlar ülkeye anında yansırken düşmeler uzun bir zamandan sonra ekonomide sesini ve etkisini duyurabiliyor. Asıl anlatmak istediğimiz, konuya kısmen olsun yaklaşabildik. Peki bu durum neden böyle?

Kapitalizmin 16. yüzyıldan bu yana gelişmesinde sürekli olarak görünen «konjonktürel dalgalanmalar» onun yapısı gereğidir. Bu durum, emperyalist aşamasına varmış olan kapitalizmde «sürekli bunalım» halini alarak, gittikçe derinleşmektedir.

Ülkemizde gün geçtikçe uzayan kuyruklar, dörtlü kalkmış bir enflasyon sayısı artarak, kepanan fabrikalar, dünyada yalnız başına ülkemizde olan bir olgu değil. Aksine bütün bu olup bitenlerin nedeni, içinde bulunduğumuz kapitalist-emperyalist sistemin

kendisidir. Yani Türkiye enflasyonu da, yoksulluğu da, ekonomik çöküntüyü de büyük ölçüde dışarıdan ithal etmektedir. Bugün Avrupa borsalarında altının ons'unun 600 dolara geçtiğini duyuyoruz. Kapitalist sistemin ekonomistleri bile 450 dolara aşan altın fiyatları için «Eşi görülmemiş çılgınlık» diyorlar. Doğru söylüyorlar ama, bunun önyümü alacak yaptırımları da uygulamaya koymuyorlar. IMF'lerin, Dünya Bankalarının ve kapitalist ekonominin parayla ilgili bütün kuruluşları topladıkları Belgrad'da bu sonuna acil çözüm bulmak için çaba sarfediyorlar. Ama çabalarının bir sonuç vermeyeceğini de biliyorlar. Çünkü 1930'larda ortaya çıkan benzeri durum sonucu ancak ikinci dünya savaşı ile çözüme bağlanabilmişti.

1930'ları çok kısa olarak anımsamaya çalışırsak, ekonomide üretimde meydana gelen fazlalıklar, bunun karşısında alım gücü kalmamış sınıflara kadar sömürülmüş milyonlarca insan, artan stoklar, stoklar. İmha etmelerine rağmen, Keynes'e rağmen, kapasite azaltmaları, artan işsizlik daha az tüketim, sonunda okyanus ortasında, rüzgârı bitmiş yelkenli gibi kalmış kapitalist ekonomi. Hisse senedi piyasasında panik, altına hücum!

Kıymetli madenlerden olan altının çok eskive dayanan özelliklerinden biri —servet biriktirme— aracı olması yüzünden panik dönemlerinde şiddetle istenmesi, insanların psikolojik şartlanmalarından ötürüdür. Bu psikolojik ortam, dünyada yaratıldığı gibi önlemlerini almak için de uzmanlar ve ülkeler çapında büyük çabalar harcamaktadır. Bunun sonucunda dün altının fiyatının artışı durmuş, hatta gerilemiştir. Ama ülkemizde bu psikolojik ortam sanki teşvik edilip oluşturuluyor gibi bir durum gözle çarpmaktadır. Bunun da hedefi vurguna alışmış asalak sermayedarlarımızın uzun erimde kendi zararlarına olmasına rağmen, sınıf körlüğünden olsa gerek.

1979'lardaki durum üç aşağı beş yukarı buna benziyor. Teoride yapılan ufak tefek değişiklikler meselâ stagflasyon, mevcut durumu açıklayabiliyor. Ama çözüm getiremiyor! Bu olgunun çözümü kapitalist sistemin içerisinde mümkün değildir. Eğer olsaydı şimdiye kadar sistem kendi kendine aksama-yı düzletebilirdi. Tıpkı kendi sonunu kendi eliyle hazırlayan, fakat bir türlü kendini yok etmeyen toplumsal sistemler gibi kapitalizm de kendi mezar kazıycısını, yani işçi sınıfını yaratmıştır ve onun kendisini yok etmesini beklemektedir.

27 ülkenin sanayi bakanları ve diğer delegelerin katılımı ile yapılan gelişmekte olan ülkeler sanayi bakanları, yuvarlak masa toplantısı sona erdi.

Gelişmekte olan ülkeler arasında işbirliği

Gelişmekte olan ülkeler Sanayi Bakanları yuvarlak masa toplantısı sonuçlandı

İstanbul (a.a.) — İstanbul'da 1 Ekim Pazartesi gününden bu yana süren «Gelişmekte olan Ülkeler Sanayi Bakanları Yuvarlak Masa Toplantısı» sonuçlandı. Toplantıda gelişmekte olan ülkelerin sanai alanında uzmanlık, danışmanlık, ortak sinai yatırım ve eğitim olanaklarını birlikte kullanabilmeleri için politik ön-

lemlerin alınması kararlaştırılmıştır. Edinilen bilgiye göre, toplantıda, Türkiye'nin önerisi olan sinai becerinin geliştirilmesinin önem taşıdığı ve kimi ülkelerde bu zanda birikim sağlanması için gelişmekte olan ülkelerin sinai uzmanlık ve danışmanlık kuruluşlarının ve olanaklarının dökmünü yapmaları ve öteki gelişmekte olan ülkelere tahsis etmeleri de benimsenmiştir. Toplantıda alınan kararlara ilişkin açıklamada daha sonra

özetle şöyle denilmiştir: «Gelişmekte olan ülkelere mevcut sinai kapasitenin kullanımını kolaylaştırmak amacıyla UNIDO'nun, ilgili hükümetlerle işbirliği yapması, bu ülkelerin kendi aralarındaki ticaretin geliştirilmesi için ekonomik ve sinai politikaları arasında uyum sağlanması gerekmektedir. Gelişmekte olan ülkeler arasında teknolojik işbirliğine ve üniversiteler ile ötekil eğitim kuruluşları sanayi işbirliğine öncelik verilmelidir.»

ABD İran'a yeniden silah veriyor

- İran uçakları Amerika'dan yedek parça taşıyor.
- İran'da tüm gösteri, yürüyüş ve toplantılar yasaklandı.

Londra — İş çevrelerine yakınlığı ile bilinen 'Financial Times' gazetesi, ABD'nin, İran Hava Kuvvetlerine yeniden askeri araç vermeye başladığını ileri sürmüştür. İngiliz gazetesine göre, İran Hava Kuvvetlerine ait uçakların Medrit askeri havaalanında mola vererek 10 günden beri yeniden ABD ile İran arasında gidip gelmeye başlamıştır. 8 aylık bir aradan sonra İran uçakları, Amerika'dan helikopter ve uçakları için yedek parça taşımaktadır.

Geçtiğimiz günlerde İran Dışişleri Bakanı Yazdi, bir açıklama yaparak, ABD'nin yedek parça vermemesi halinde aralarındaki anlaşmaları bozarak başka ülkelere silah alacaklarını bildirmişti. Elinde kullanılmamış çeşitli malzeme bulunan ABD'nin, bu açıklama üzerine tavırını değiştirerek yedek parça vermeye başlaması, çeşitli çevrelerce ABD'nin en yoğun silah ticareti yaptığı ülkeyi kaybetmek istemediği şeklinde yorumlanmaktadır. Gazete ayrıca, Şah rejimi sırasında ismarlanan 4 spruan destroyer'ini teslimi sırasında ortaya çıkan sorun parasal güçlüğü de Amerikan Sena-

Devrim öncesi sıcak mücadele esnasında, yükselen anti-emperyalist talepler, halk güçlerinin birliğini sağlayan temel etkeni. Oysa şimdi, ABD İran'ın silah satışı tekrar başlatıyor!

tosu'nun onayı ile ortadan kalktığını belirtmiştir. Öte yandan, İran ordusunu güçlendirme çabaları yoğunlaşırken, İran'da özel izinler dışındaki tüm gösteri, yürüyüş ve toplantıların yasaklandığı bildirilmektedir. İran hükümeti yaptığı açıklamada, izinsiz gösteri yapmakta ısrar edenler hakkında kesin tavır alacağını açıklamıştır.

Geçtiğimiz hafta, hükümet binası ve Çalışma Bakanlığı önünde yapılan işsizliği protesto gösterilerinden sonra, Başbakan Yardımcısı ve hükümet sözcüsü Sadık Tahtabay, «karşı devrimcilerin» bu olaylardan sorumlu olduğunu açıklamıştır. Tahtabay, hükümetin ülkedeki işsizlik sorununun bilincinde olduğunu, ancak ba-

Yunanistan ile SSCB : Kıbrıs'ın bağımsızlık ve bağlantısızlığına saygı gösterilmelidir

Moskova (a.a.) — Sovyetler Birliği ile Yunanistan, Kıbrıs'ın bağımsızlık ve bağlantısızlığına saygı gösterilmesini, ayrıca Kıbrıs konusundaki Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanmasını istemişlerdir.

Yunanistan Başbakanı K. Karamanlis'in Sovyetler Birliği'ne yaptığı ziyaret sonunda yayınlanan ortak bildiriye, Kıbrıs sorununun Doğu Akdeniz'de barış ve güvenliği tehdit ettiği öne sürülürken, bu anlaşmazlık odaklarının kaldırılması istenmektedir.

Ortak bildiriye, Yunanistan ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin son yıllarda kayda değer gelişme gösterdiği belirtilmekte ve bu sürecin devam ettirilmesi'nin kararlaştırıldığı ifade edilmektedir.

Yunanistan Başbakanı Karamanlis, Moskova'da bulunduğu süre içinde Başkan Leonid Brejneve ve Başbakan Aleksis Kossigin ile görüşmüş ve Yunanistan ile Sovyetler Birliği arasındaki siyasal, ekonomik, kültürel, bilimsel ve teknik işbirliğinin geliştirilmesi konuları üzerinde görüş alış-verişinde bulunmuştur.

Karamanlis, Sovyetler Birliği'nden sonra Macaristan ve Çekoslovakya'yı da ziyaret edecek tir.

Pakistan'da seçimler erteleniyor

Keracı (a.a.) — Pakistan'da 17 Kasım'da yapılması beklenen genel seçimlerin yıl sonuna ertelenileceği açıklanmıştır. Günlük «Jan» gazetesinde yayınlanan habere göre Ziya-ül-Hak'ın seçimlerin selameti bakımından erteleme kararını önümüzdeki günlerde kamuoyuna duyuracağı bildirilmiştir.

Pakistan hükümet haber ajansının yaptığı açıklamada başkente gelen birçok delegenin, büyük partilerin seçimlere katılmalarının kötü sonuçlara doğuracağını, bu durumda adil bir seçim yapılamayacağını, 17 Kasım'dan sonra kurulacak zaif bir hükümetin dış baskılara dayanamayacağını Ziya-ül-Hak'a söyledikleri bildirilmiştir. Aynı bildiriye delegelerin seçimlerin ertelenmesi ve kayıt sisteminin yeni ve olumlu maddelerin konulmasını istedikleri de yer almıştır.

B'İndiği gibi, Ziya-ül-Hak 17 Kasım'da genel seçimlerin yapılmasına karar vermiş ve seçimlere katılmak isteyen partilerin kayıt olmalarını şart koşan bir kanun çıkartmıştır. Aralarında Butto'nun partisinin de bulunduğu bir çok parti bu kararı protesto için kayıt yaptırmamışlardır. Bunun üzerine Ziya-ül-Hak kayıt yaptırmayan partilerin kesinlikle seçimlere katılmayacağını açıklamıştır.

Nikaragua'da devrimin bilançosu

Nikaragua'da Somoza çeteleri sivil halkı vahşice katletmiştir.

Meksiko (a.a.) — B.M. Meksika Bürosu'nun bildirdiğine göre 1978 Eylül ile 1979 Temmuz'u arasında Nikaragua devrimi 35.000 kişinin ölümüne, 40.000 çocuğun da yetim kalmasına neden olmuştur.

Bildiriye açıklandığına göre, son günlerde ölenlerin % 80'ini bombardımandan kaçamayan genellikle kadın, çocuk ve yaşlıların bulunduğu sivil halk oluşturmaktadır. 80.000 - 110.000 dolayında sürekli tıbbi bakıma ihtiyacı olan insanın bulunduğu kaydedilen bildiriye göre komşu ülkeler sığınan Nikaragua'lıların 80.000'i Kosta Rika, 50.000'i ise Honduras'ta bulunmaktadır. B.M. Bürosu 150.000'li 15 yaşından küçük milyonlarca insanın ciddi beslenme sorunları ile karşı karşıya bulunduğunu, 150.000 Nikaragua'lı'nın evini terk etmiş olduğunu belirtmiştir.

Bildiriye açıklandığına göre, son günlerde ölenlerin % 80'ini bombardımandan kaçamayan genellikle kadın, çocuk ve yaşlıların bulunduğu sivil halk oluşturmaktadır. 80.000 - 110.000 dolayında sürekli tıbbi bakıma ihtiyacı olan insanın bulunduğu kaydedilen bildiriye göre komşu ülkeler sığınan Nikaragua'lıların 80.000'i Kosta Rika, 50.000'i ise Honduras'ta bulunmaktadır. B.M. Bürosu 150.000'li 15 yaşından küçük milyonlarca insanın ciddi beslenme sorunları ile karşı karşıya bulunduğunu, 150.000 Nikaragua'lı'nın evini terk etmiş olduğunu belirtmiştir.

KISA... KISA...

● ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, ABC televizyonuna yaptığı açıklamada, ülkesinin Çin'e silah satmayacağına bildirmiştir. «New York Times» gazetesinde, Çin'e silah satışı konusunda Pentagon'da gizli bir rapor hazırlandığı yolunda yayınlanan bir haber üzerine bu açıklamayı yapan Vance, Çin'e silah satma konusunda hükümetinin siyasetinde bir değişiklik olmadığını ve olamayacağını öne sürmüştür.

● İspanya'da 50.000 tren işçisinin greve gitmesi ile ülkede tüm tren seferleri aksamıştır. Tren işçileri, işçi ve işveren arasında imzalanan sözleşme uyarınca daha fazla işçinin işe alınması ve ücretinin artırılması için direniş geçmiştir. İşçiler ayrıca, asgari geçim indirimi yeni ayarlamalar yapılmasını istemişlerdir.

Güney Amerika'nın hareketlenen ülkesi Arjantin'de işçi sınıfının bugünkü durumu nedir?

Arjantin'de işçi sınıfı hareketinin başlıca okulu, emekçi talepleri için verilen mücadelelerin örgütleyicisi, sendikalarıdır. Sendikalar, işçi sınıfı hareketinin birlik ve berraksızlık mücadelesine girişmişlerdir. Yüksek bilinç düzeyindeki sendikacı işçilerin, çeşitli siyasi eğilimlere sahip olsalar da bir çok sendika yöneticisinin zekası ve direngenliği sayesinde Arjantin sendikacı hareketi, kendisine karşı düzenlenen bütün komplolara rağmen, yapısını korumayı bilmiştir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi peroncu emekçiler, komünistlerin yanı sıra uzun soluklu mücadele yolundan geçtiler. Artık AKP'nin ne istediğini biliyorlar, programını ve siyasi çizgisini gayet iyi değerlendirebiliyorlar. Emperyalistleri kızdıran ve korkutan işte budur. İşçi mahallelerinde, şirketlerde karşılıklar çıkarmaya çalışmaları bundandır.

AKP, birleşmeleri ve politik sahnesinde baş role sahip olduklarını kanıtlanmaları için, kitlelere elinden gelen her türlü yardımı yapıyor. AKP, gerici saldırılara, uluslararası tekelilerin beslediği bir tür «pinçchetçilige» karşı sadece savunma durumunda kalmaması gerektiğini biliyor. İşte bu yüzden partinin görevi asla basit değil. Gerçelik, işçi sınıfını demokrasi ve siyasal özgürlükler mücadelesinden sapırmak için sürekli çaba harcıyor. Komünist partisi de, yargısız zindanlara atılmış binlerce kişinin özgürlüğü için, tutuklanan binlerce insanın yaşamalarını sağlamak için, işçi ve halk hareketinin daha yüksek düzeyde sürdürülmesi amacıyla güdüyor.

Emperyalizm ve gerçelik, AKP'nin halk kitlelerinin yönetici gücü olmasını engellemek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Durmaksızın yenilenen siyasi ve polisiye provokasyon yöntemlerine başvuruyor. Dolayısıyla Arjantin Komünist Partisi zor koşullarda çalışmasını sürdürüyor; gittikçe büyüyen devrimci yürekliliği göstermek, yeni kadrolar oluşturmak, onları komünizm davasına ve partiye sadakatla bağlı, sağlam düşünceye göre eğitmek zorunda. Yeni ve genç kadroların, AKP'nin sınıf düşmanlarına karşı devrimci tavır ve kahramanlık örnekleri veren üyelerini tanımları gerekiyor.

Son yıllarda AKP'ye kaydedilen üyelerin toplumsal bileşimi incelendiğinde görülür ki, üyelerin yüzde 70'ini ücretliler ve bunların da yarısını işçiler oluşturmaktadır. Büyük şirketlerde ve sendikalarda parti örgütlerinin güçlendirilmesine özel bir önem verilmektedir. Partiyeye yeni üye kazandırılması için harcanan çabalar sonunda büyük başarı sağlanmıştır. Yeni üyelerin yaklaşık yüzde 80'i eskiden peroncu olan genç işçilerdir. Parti, özellikle büyük sanayi merkezlerinde durumunu aile bilgilerine güçlendirmiş bulunmaktadır. Bu da AKP'nin tüm ülkede büyük etkinliğe sahip olduğunu kanıtlanmaktadır. Bilinç düzeyi yüksek işçiler biliyorlar ki AKP, Arjantin işçi sınıfının ve halkının en örgütlü ve en bilinçli müfrezesidir ve aynı zamanda, dün-

Emperyalizm ve gerçelik, AKP'nin halk kitlelerinin yönetici gücü olmasını engellemek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Durmaksızın yenilenen siyasi ve polisiye provokasyon yöntemlerine başvuruyor. Dolayısıyla Arjantin Komünist Partisi zor koşullarda çalışmasını sürdürüyor; gittikçe büyüyen devrimci yürekliliği göstermek, yeni kadrolar oluşturmak, onları komünizm davasına ve partiye sadakatla bağlı, sağlam düşünceye göre eğitmek zorunda. Yeni ve genç kadroların, AKP'nin sınıf düşmanlarına karşı devrimci tavır ve kahramanlık örnekleri veren üyelerini tanımları gerekiyor.

Son yıllarda AKP'ye kaydedilen üyelerin toplumsal bileşimi incelendiğinde görülür ki, üyelerin yüzde 70'ini ücretliler ve bunların da yarısını işçiler oluşturmaktadır. Büyük şirketlerde ve sendikalarda parti örgütlerinin güçlendirilmesine özel bir önem verilmektedir. Partiyeye yeni üye kazandırılması için harcanan çabalar sonunda büyük başarı sağlanmıştır. Yeni üyelerin yaklaşık yüzde 80'i eskiden peroncu olan genç işçilerdir. Parti, özellikle büyük sanayi merkezlerinde durumunu aile bilgilerine güçlendirmiş bulunmaktadır. Bu da AKP'nin tüm ülkede büyük etkinliğe sahip olduğunu kanıtlanmaktadır. Bilinç düzeyi yüksek işçiler biliyorlar ki AKP, Arjantin işçi sınıfının ve halkının en örgütlü ve en bilinçli müfrezesidir ve aynı zamanda, dün-

Cuntanın başı Videla. Yükselen toplumsal muhalefet karşısında cunta çatırdayor.

ya devrimci, ilerici ve özgürlükçü hareketinin güçlü bir bileşenidir.

Kuruluşundan bu yana geçen 60 yıl içinde AKP, alabileceği farklı koşullar altında çalışmalarını sürdürdü. Kimi zaman illegal ve baskılar altında oldu. Ama daima kitlelerle bağlarını yaygınlaştırma çabalarını gösterdi. Kitlelerin desteğinden yararlandı ve onu halktan koparmak isteyen gericiyle asla fırsat vermedi.

Demokratik ve halkçı niteliğe sahip işçi hareketi şimdi yeni bir atılım içinde. İnsan haklarına saygı için, kitlelerin hayatı talepleri için verilen mücadele güçlenmekte ve genişlemektedir. Ülkedeki güncel duruma olumlu ve emekçilerden yana bir çözüm bulmak için Pinochet özentisi yönetimi yıkmak ve yeniden demokrasiyi kurmaktan başka yolu yoktur. Bu gerçek, her geçen gün daha da açık ve inandırıcı biçimde kanıtlanmaktadır.

Bitli

SSCB'de toplu programlara ağırlık veriliyor

Çağdas toplumsal üretimin, ekonomik ilişkiler sisteminin daha gelişkinlik kazanması, ekonominin ulastığı boyutlar ve dinamizm, Sovyetler Birliği'nde planlama ve yönetim için yeni yöntemlerin araştırılması ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Beş yıllık planı önümüzdeki 10-20 yıllık bir perspektife göre hazırlarken, Sovyet uzmanları yalnızca varılan üretim düzeyinin yükseltilmesi ve konulan bazların geçilmesini mümkün kılmayı değil; aynı zamanda devletin stratejik hedeflerinin gerekli olduğu hacimlere ulaşılmasını —diğer bir deyişle halkın yaşam düzeyinin daha da yükseltilmesini— gözönünde bulunduyorlar. Diğer bir deyişle plan yalnızca yapılabilecek olan değil, yapılması gerekene yöneliktir.

Karmasık sorunların tam bir bütünlük içerisinde çözümlenmesi için, tüm ekonomi dallarının seferber edilmesi gereği gözönünde tutularak, ülkenin tüm bölgelerinin kaynaklarını biraraya getirecek genel toplu programlara basvuruluyor.

Perspektif planların içerisinde bu programlar üç grup halinde yer alıyor: a) toplumsal-ekonomik c)anlar, b) bilimsel-araştırma alanlarının içine alanlar, c) bölgesel-üretim komplekslerinin geliştirilmesini amaçlayanlar. Programlı yöntem uygulanması Sovyetler Birliği'nde yeni sayılmaz. Sovyet İktidarının ilk yılında hazırlanan GOELRO (elektrikleştirilme planı), 1930 yıllarında kullanan metalürji-Ural-Kuznetsk kompleksi, Volga dolaylarında petrol yataklarının işlenmesi gibi sorunlarda çözüm için programlara basvurulmuştur.

Uzun araştırmaları dizisi, RSFSC'nin Avrupa kesiminin tarım ekonomisinin yeniden ele alınışı vb. bugün uyulan toplu programlara örnektir. Bunlar bir yandan perspektifli planlara alınırken diğer yandan kendine özgü planların hareket noktasını oluşturmaktadırlar.

1981-85 yılı plan ve projelerinin yanı sıra 1990 yılına kadar olan sürede beş somut genel devlet toplu programı hazırlanıyor:

- 1 — Halk tüketim mallarının yeni türlerinin üretiminin artışı,
- 2 — El emeğinin uygulanmasını kısıtlanmaması,
- 3 — Yakıt tasarrufu,
- 4 — Maden tasarrufu,
- 5 — Baykal-Amur ana hattı boyunca bölgelerin ekonomik yönden kaynaşması.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

KAPİTALİST KENT OLGUSU

2

Kent Olgusunu Tanımak - Kavramak - Tartışmak

Haydar KARABEY

Yakınmalar

Kerim KORCAN

Görmeyin mi sanki yokmuş-
asafı ağır ağır inşisi? İ-
nenken durup durup belimi
tutuşumu? Hani abey hasta
beygirler vardır, hani yıllar-
ca arabaya koşmuş, tıpkı
tipkisine biz de onlara dön-
dük işte. Tıpkı onları gibi
bi dağlarda, kırlarda kala-
cak ölümleri. Bu var ki
şimdilerde beygir ölümlerini
kırdı bayırdı bırakmıyorlar.
Bir alıp götürüyorlar onları.
Peki, bizim ölümlerimiz de
alacaklar mı, hiç ummam,
bizler beygir değiliz ki? Acı-
dır ama söyleyeyim bey, biz-
ler artık iyi şeyler düşün-
müyoruz. Kendimiz için dü-
şünmüyoruz, çevremiz için
düşünmüyoruz. Garip geldik,
garip gideceğiz şu dünyadan.
Fakir doğduk yirtik çaputlar
üstüne her taraf kan, ama
inanın ki yorgun öleceğiz.
Demokrasi icad oldu, bu işler
böyle oldu.

Kimileri de diyorlar ki:
Nankörlük etme, bozguncu-
luk yapma, heline şükret. E-
delim, şükredelim, ama siz
söyleyin nasıl edelim? Hadi
diyelim, herkesin içine ateş
atmak, gönlüne ağı dökmek
olmaz. Ama siz benimle be-
raber mi çektiniz bu hayat ara-
başını. Siz mi yaptınız dört
beş sene süren askerlikleri?
Ulan fırınların önüne dizil-
diğimiz zaman karne ekme-
ği almak için, siz şimdi nasi-
hat veriyorlar o zaman nere-
deydiniz? Üç kuruş asker ma-
şası almak için zavallı kadın-
ların sırada ellenmedik yer-
leri kelmüyordu. Şimdi her-
kes doğrucu kesildi, işler
böyle oldu.

Babam derdi ki: Oğlum
rey atmaya gitme. Oğlum
beylik çeşmeden su içme. Oğ-
lum devlet ağacının gölge-
sinde oturma. Oğlum bu de-
mokrasi beyler paşaları oy-
nudur. Oğlum bu demir te-
kerlekli arabaya seni de çığner
geçer.

Rey sandığı iğneli bir
fiçidir. İçine yatırmı yuvar-
larlar, akan kanlarını hep
haramiler içer. Oğlum bu
beylik yapıların saçak altla-
rında durma, başına bir taş
düşer. Ulan cebinde beş pa-

ran yok. Okuman yazman
yok. Parasız adamı sandık
bile sevmez. Zengin arabası
ni dağdan aşırır, fıka düz
yolda şaşırır. Oğlum bu Ka-
ramanın koyunu, sonra çıkar
oyunu. Sandığı fakir atıyor-
sun, içinden zengin çıkıyor.
Oğlum bu ağaların beylerin
oyunu, dirliği düzeni yıkıyor.
Ben diyorum ki, demokrasi
icad oldu, bu işler böyle oldu.

Heyy gözünü aç, yağlara
zehir katıyorlar emmi! Be-
beler hasta kuzular gibi sa-
pır sepir döklürken, ilaçla-
rı saklayıp karaborsada sa-
tıyorlar. Götümüz açıkta ka-
lacak, elbiselerinin yanına varı-
lamıyor. Ben diyem sana ya-
şmanın zamanı geçti. Atı a-
lan, yalan dolan dağları aş-
tı. Soför Mahmud'un kızı
kaçtı, bir aydır haber yok.
Hasibe hanımın oğlu kayıp
nerde olduğunu bilen yok.

Polise gidecek yüzümüz de
kalmadı, heriferin yüzleri
catkını. Eskiden onlar döge-
lerdi, sözlerdi hiç soran bi-
le olmazdı, ne yapıyorsunuz?
diye. Tabii ne de olsa asayiş
kuvveti, güvenlik görevlisi.
Sonra, zaten sopa bize ata-
dan yadığardır. Şimdi de bir
takımları polise silah çekme-
ye durmasın mı? Vay gidi
namussuzlar! İpsiz bir alt-
mışlık bir kadının uçkuruna
el atmış! Hele siz bu ahlak-
sıza bakın? Hocalar, dudakla-
rını kıpırtılı, baktıkları bak-
tı gökyüzüne, dediler ey
müslümanlar, kıyamet günü
yakın! Demokrasi icad oldu,
bu işler böyle oldu.

Mahallenin bekçisi di-
yor ki: Allah var, aylardır
ben buradan geçmedim. Cün-
küt efendim zamanlar bozul-
du. Kim hırsız, kim hırlı, hiç
belli değil. Çünkü berduş bi-
diklerimiz bugün karun ol-
du. Bazan kafam buzuluyor.
Şeytan diyor ki, dal, hırsız-
dan evvel sen al. Bekçiliği-
mizi farzınca yapamıyorsak,
ortalığı bu hale koyanlar u-
tansın. Kim suçlu, kim güc-
lü artık onu siz bulun. Beni
arasam, hani şöyle iki laf
etmek için, her zaman için
istasyonun yanındaki fırına

gelin. Orası sıcaktır, biraz
laflarız. Gerekirse uyukla-
rız. Demokrasi icad oldu, bu
işler böyle oldu.

Biliyorsanız abey be, bu iş-
ler şartlı şurtlu. Geçen gün
bizim bakkala uğradım, bak-
tum ki o da tertili. Ona almış,
yüze satmış, ticaret serbest
değil mi? Gelin bunun bir or-
tasını bulun dedi, buldim,
yani şimdi güpgüzel hüri-
yetlerimizden geçip komün-
ist mi olalım? Ben bu mil-
leti adam edemedim kardam-
ım, söyleyin Allah lillah aş-
kına, kim kimi aldatmış, ki-
min gırtlığını sıkımsız? Yü-
zümme gülerək arkadan atma-
sı kolay. Ben mi açtım sana
veresiye mi düdüğü? Sen
gelip yalvarmadın mı? Beni
onun bunun üç beş kurusuna
tamah eder mi sanıyorsun?
Ulan sen hayatında iki yu-
murtanın hesabını tuttu
nu a deyyus? Ulan bir isla-
mız be, ulan bir insanız be!
Deftere fazla yazdıysam u-
nutkanlığımın. İşlerine gel-
miyorsa almasınlar efendim?
Demokrasi icad oldu, bu işler
de böyle oldu.

Epeyce başını ağrıttık, şim-
di sen söyle abey be? Ben
konuştum sen sustun. Biyak
altından gülerək, uzaktan u-
zaktan beni kestir. Ama,
bak şimdi ekşim oldu. Yaşlı
bir beygir gibi yorgunum,
Allah aşkına başışla. Tekmil
umutsuzluklar geldi içime
doldu. Kara kara şeyler dü-
şünmem, kurmam bundan.
Biliyorum dediklerime he de-
medin sen. Böyle boş kovan
gibi dar dar ötmekten ne
çıkır.

Zaten demokrasiyi bir
düzen ve desise üstüne kur-
muş bu herifer. Zaten hiç
bir zaman ciddiye almamış-
lar. Çıkardığımız sonuçlara
onlara yardımçı olmayalım,
diyorsun sen. Gözlerimizi
dört açalım. Yalancıların, ta-
lançıların içine korku saça-
lım. Sandık başına gidelim,
bu bir hak davasına dönuş-
sün. İşçilerin bayrağı altın-
da sandık başlarına gidelim,
halkımızın oylarını bizler
alalım, böyle mi abey? Göz-
lerine kurban olurum...

Kent olgusu, günlük kent sorunları batağın-
da yakınılan çıkmazların kaynağına inilerek ay-
dınlatılması gereken dev bir gerçek. Kentlinin ilk
karşılaştığı göstergesi, fiziksel çevrenin kullanil-
masında görülen dengesizlikler, haksızlıklar.

Ancak, gerçek çözümü varabilemek için kent
denen, gözlenebilen, içinde yaşanan maddesel ger-
çeğin onu oluşturan öğelerin ayrıştırılması ve çö-
zümlenmesiyle ne türden ilişkilerin bir ifadesi ve
maddesel yansıması olduğu araştırılmalı. Bu kent
mekanının yaşamla ilişkisi, onu yaşayanlarla kar-
şılıklı etkileşimi ortaya konmalı. Üç boyutun ar-
dındaki gerçeklerin tanımlanması yapıldıktan son-
ra, ilişkilerin vurgulayıcı bir göstergesi olan kent
toprağı üzerinde irdelemeleri yapılmalı.

Kentlerimizin durumunu yansıtan, günümü-
den geleceğe doğru büyüyen yaygınlaşan kent
sorunsalını ele alıp temelindeki nedenleri ve çıkış
yollarını araştırılan her yaklaşım, kent olgusunun
temelinde ekonomi-politik sorunsalına dayanacak-
tır.

Ekonomi-politik bilim getireceği veriler ve
tarihin doğru bir yorumlaması gösteriyor ki: tem-
el ilişkiler dizgesi bugünkü şekilde kaldıkça, bü-
yüme, varışılması, ülkemiz kentlerinde de özlener
sağlıklı ortamın oluşmasına yetmeyecektir.

Bugün tüm toplum yararına toplum tarafından
oluşturulmuş üretim-yönetim dizgelerinin kent-
lerinde görülen hastalıkların, ülkemizde kat kat
varışılması görünüşte genellikle yoksulluğa, ilgisizli-
ğe bağlanmaktadır. Ancak: genelde, «kapitalizmin,
toplum açısından sağlıklı bir çevre oluşturamadığı»
üzerinde birleşilen, kanıtlanmış bir gerçektir:

KAPİTALİST KENT BİR KÜR KENTİTİR

«Kent, 'tarım dışı ekonomik uğraşların önem
kazandığı bir üretim ve dağıtım merkezi' olarak
tanımlandığı düşünlür ve çağdaş kent, kapita-
listleşme sürecinin bir ürünü olduğu hesabı katılır-
sa: kârın ya da kazanım, kent sözcüğü ile birleş-
tirilmesinde olağan dışı bir durum olmadığı anla-
şılır... Küşku yok ki kent, iktisadi bir olgudur. Bu
niteliği ile, kâr maksimizasyonu, onun başlıca he-
defleri arasındadır. Kentte, türlü emnenler kazanç
yaratır ve kâr maksimizasyonuna etki edebilir.
İktisadi uğraşlardan hepsi, kentte, kırsal alan-
lardan ve küçük kentlerden daha fazla verim sağ-
lar. Normal koşullar altında kentleşme olgusu, kâr-
kentte yaratılan değerlerin yükselişine dayanır.
Nüfus, kırsal alanlardan kente bu nedenle göç e-
der. Her türlü iktisadi uğraşlar, finans, sigorta ve
reklam kurumları, ulaşım, haberleşme, araştırma
ve kültür olanakları, kâr-kentlerde yoğunlaşır.
Kâr-kentler, büyük tüketim merkezleridir. Nüfus
artışı ve yoğunlaşması, tüketim eğilimlerini kam-
çılıyarak, kazanç artışına yardımcı olur...» (R.
Keleş)

Anti-Faşist Güçlerin Birliği ve Cephe Sorunu

Hitler'in Yükselişi Engellenebilirdi

Zekiye AYDIN

Devlet Tiyatrolarının 1. bölüm programında bu yıl
«Arthur Oul'nin Engellenebilir Yükselişi» de var. Olmalı! Ö-
zellikle Brecht'in bu oyunu
bugünlerde olmalı. Hitler na-
sil yükseltilmiş, öğrenilme-
li. Öğrenebilmeli ki, MHP'nin
ya Türkiye'nin ağırlaşması da
önlenilebilir olsun. Hiç de-
ğilse bunun mümkün olduğu
bilincine varılmalı.

Brecht «Arthur Oul'nin
Yükselişi»nde feşişizmin ana-
tomisine eğilmiş. Mesajı «si-
yasal» değil. Siyasal yaratan
gerçeğin tüm boyutu mesaj
haline getirilmiş. Ama ya-
şam, yine de, feşişizmin önle-
nebilir olduğunu gösteren
yanlırları öne çıkarılıp dü-
ğümlenmiş.

Brecht oyunda mekan o-
larak ABD'yi seçmiş. Halbuki
Hitler, Almanya'da yüksel-
miştir. Amerika'da Hitler
kompozisyonu çizmek de ne-
reden akline gelmiş!

1929 - 1932 ekonomik krizi
Amerika'da başladı. Dünyaya
buradan yayıldı. Yayıldı a-
ma, ilk ağır darbeyle kapita-
lizmin metropollerine vur-
du. Amerika, İngiltere, Al-
manya ve Fransa... Ekono-
mik krizin metropol ülkeler
dışına taşırılması, sistemin
içindeki geri ülkelere aktarı-
lması gerekiyordu. Bunun bi-
linen bir tek aracı vardı. Sa-

yn emperyalist krizin dindi-
rilmesinde bir araç oldu. Bu
nedenle, Hitler'in yükseliş-
inin Amerika mekânında da
anlaşılır, üstelik daha iyi
anlaşılır bir yanı vardır.

Kapitalizmi bu derin kriz-
den savaş kurtardı. Burjuva
iktisad, hâlâ de ha «Keynes
kurtardı» demekte yarar
görür. Savaşın sorumlusu ol-
duğunu gizlemek için bu yo-
la başvurur. Ama Brecht,
böyle olmadığını göstermek
için kendi yolunu seçmiş.

Karnabahar tüccarları
kriz içindeydiler. Kredi peşin-
dedirler. Devlet «sınıflar içi-
» olduğunu kanıtlamışlardır.
Devletin direnci olursa bu
da yeni metodlarla kırılabil-
ilir. Yeni insanlar yaratmak
gerek. Yarattılır. Kan ve ba-
rut gerek, bulunur. Parlamen-
to yakılacak, yakılır. Biyak
traşı, konuşma ve yürüme ta-
limleriyle sermayenin pal-
yaocuları «politikleştirilir».
Yükseliş tamamlanmışta
«uzun bıçaklar gecesi» yaşı-
nır. Artık öndü açılmıştır. Ar-
tur Oul'nin, yani Hitler'in.

Ancak Hitler'i yükselten-
ler de etunda kaldılar, yük-
selişi karşısında direnmeyi
bilemiyorlardı.

Hitler'in dört dörtlük kop-
yası olan Türkiye de bugün
aynı yoldan turmanma ça-
bası içindedir. Yükselişine yar-
dım edenler, göz yumanlar,
bugün de aynı. Ama hata-
ların da aynı olmaması gerekmez.

İşte bunun için, «Arthur
Oul'nin Engellenebilir Yü-
kselişi» türünden oyunları üst-
üste seyretmek ve günümüz
için yorumlamak gerekir.

Radyo TV

TRT-1

17.55 Haberler — 18.03 Seçim Konuşmaları (1) Sosya-
list Devrim Partisi — 18.16 (2) Türkiye İşçi Partisi —
18.29 (3) Cumhuriyetçi Güven Partisi — 18.42 (4) Cum-
huriyet Halk Partisi — 18.55 (5) Türkiye Birlik Partisi —
19.08 (6) Milli Selamet Partisi — 19.21 (7) Adalet
Partisi — 19.34 (8) Milliyetçi Hareket Partisi — 19.47
(9) Türkiye Sosyalist İşçi Partisi — 20.00 Sanat Müziği
ve Halk Müziği: Solistler Kadri Şarman ve Yüksel
Alpdoğan — 20.30 Haberler — 21.15 Saz Eserleri —
21.20 Bugünün Kadını Helen: Dizinin 10. bölümü yayı-
nlanacak — 22.05 Yaşlılar (Belgesel) — 22.55 Ha-
berler.

TRT-2

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.20 Köye Haberler
— 07.30 Haberler — 09.00 Haberler — 09.30 Solistler
Geçidi — 10.02 Tatil Sabahı — 12.02 Radyo Tiyatrosu
— 13.00 Haberler — 13.20 Hafif Müzik — 15.15 Şarkılar
— 16.05 Enstrümantal Hafif Müzik — 16.30 Spor Ma-
gazini — 17.50 - 19.57 Seçim Konuşmaları — 20.30 Ha-
berler — 21.00 Hafif Müzik — 21.30 Spor Dergisi —
22.30 Sizin Seçtikleriniz — 23.00 Haberler — 23.10 -
01.00 Bİgeşel Yayın — 01.00 Kapemış — 01.05 - 05.00
Gece Yarısı.

TRT-3

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Kültürümüz-
den Sayfalar — 09.40 Türkler Geçidi — 10.00 Çocu-
ğun Dünyası — 11.30 Turistik Değerlerimiz — 12.15
Klasik Koro — 13.00 Haberler — 13.15 Çeşitli Klasik
Müzik — 14.00 Gülmece Dünyası — 15.00 C.S.O. Kon-
sertleri — 16.30 Şarkılar — 17.15 Geçmişten Bugüne
Senfonik Müzik 17.50 - 19.57 Seçim Konuşmaları —
20.00 Ses ve Saz Dünyamızdan — 20.30 Haberler —
21.30 Diskoteğimizden — 22.15 Hafif Müzikte Dans —
23.00 Caz Dünyamızdan — 23.30 Haberler — 23.35 Sez
Eserleri — 23.55 Kapanış.

TV

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah
Konseri — 09.00 Haberler — 09.03 Müzik Şöleni —
10.00 Unutulmayanlar — 11.00 Müzik Magazin — 12.00
Haberler — 12.09 Viyolonsel Soloları — 12.30 Ünlü Yo-
rumcular — 13.00 Sizin Seçtikleriniz — 14.00 Müzik
Söylüşleri — 14.30 Pazardan Pazara — 15.30 Sızlerle
45 Dakika — 16.15 Pazar Konseri — 17.00 Haberler —
17.09 Çay Saati 17.50 - 19.57 Seçim Konuşmaları — 20.00
Barok Müzik — 20.30 Plak Albümlerinden — 21.30 Dün-
ya Şarkı Söylüşleri — 22.00 Haberler — 22.09 Gece-
nin Getirdikleri — 23.00 Ses Ustaları — 24.00 Samanyolu
— 01.00 K: panış.

KÜR-KENT OLGUSU, çağımız kapitalist kent-
nin kaçınılmaz yazgısı olan metropolleşme yö-
nünden oluşturduğu karmaşık, yaşanılmaz düzenin
ta kendisidir. Kâr-kent sözcüğü, kapitalist kentin
kendi doğasında var olan çelişkileri, tümel bir de-
ğerlendirme içinde belirleyen bir yaklaşımın anla-
tıdır.

Görüldüğü gibi kent olgusunun belirleyicileri-
ni ararken, yaşamın temel öğelerini, ekonomik ve
toplumsal ilişkileri irdelemek kaçınılmaz oluyor.
Böyle bir irdeleme; verilerini, kantlarını tarihte,
kentlerin evriminin tarihsel süreçlerde incelenme-
sinde bulacaktır.

Bu yönde bir inceleme sonunda, çağdaş kent
kargaşasının tarihsel süreçte bir gereklilik olduğu,
eytimsel evrimin (diyalektik gelişmenin) kaçınıl-
maz bir 'karşı tez' basmağı olduğu ileri sürülebi-
lir. İçeriğinde kendi çöküşünün çelişkilerini ba-
rındıran çağdaş kapitalist kentin dağılarak, evri-
min yeni bir basamağına yeni bir düzen dengesi-
nin doğacağı söylenebilir. Ancak konuyu soyut
düşünel düzlemde kurtarmak için olguyu ülke-
miz zaman ve mekân somutunda değerlendirmek
gereği vardır. İnsanın, toplumun, çevrenin çökü-
şüne ve mutsuzluğuna karşı bir evrim, hele her
türlü varsılığın ve yoksulluğun böylesine dengesi
dağılımını artırılan bir evrim daha uzun süre ya-
şamaz.

Burada ülkemiz örneğinde bir çok kez yine-
lenerek kent olgusunun tüm çelişkileri, rehatsızlı-
ları; ortaya konurken 'kente karşı' bir tutum söz
konusu değildir. Ortaya konulmak istenen, konu-
sunun, ağır sorumluluğun bilincine varmış, özü-
nü yakalamış, «gerçekten bilimsel bir şehirciliğin»
doğması gereğidir.

Çağımızda yaşanan en vurgulayıcı olayden kal-
kılarak kitleleri, toplumbilimin, tarihsel gerçekle-
rin ve geleceğin gösterdiği yolda uyarmak görevi
gibi ciddi bir sorumluluk ve önemli bir fırsat şe-
hirciliği beklemedir.

Bu sorumluluğun yerine getirilebilmesi ise ark-
ta yaygın kitlelerin kentin oyununa gelmemesine
kent oyununda bilinçli ve etkin yerlerini almala-
rına dayalıdır. İlk hedef budur...

TEMEL ÜRETİM İLİŞKİLERİ İŞİĞİNDA KENTLİ KİTLELERİN KONUSU

Yaşadığımız çağın etkin özelliği anaparanın
hızı bir akıyla evrensel odak noktalarında birik-
mesidir. Bu gelişme üretimin teknolojik ve toplu-
sal evrimi sonucunda oluşmaktadır.

Anaparanın gelişmesi (birlikim, rekabet, kâr
oranlarının yükselmesi) gelişen emekçi hareketleri
(örgütlenme, çoğalma, bilinçlenme)'nin anaparasal
kuralları zorlaması sonucunda, yeni üretim biçimi
örgütlenmelerine gidildi:

burjuva siyasi hareketidir. Her
ülkede küçük burjuvazinin siya-
sal tutumu farklı olur. Ama tü-
münün ortak bir özelliği, de-
mokrasi mücadelesini küçümse-
mek, bilimsel araçlar yerine,
duygusal, subjektif araçları ge-
çerlettir.

Tekelelerin baskısından en
çok bunalan ve durumu hızla
sarsıntıya uğrayan küçük bur-
juvazi, acelecedir. Bu acelesi,
faşizme karşı mücadeleden çok,
ne edip edip bir an önce kapi-
talizmin kendisinden «kurtul-
maktır». Ama bu bile, küçük
burjuvazinin kendi heycenaları
çerçevesinde olmalıdır.

Küçük burjuvazinin anti-faşist
mücadeleye zararlı eylem planını
da çok daha tehlikeli boyutlara
vazır. Özellikle öğrenci ve aydın
kesimlerin bir bölümünde, anti-
faşist mücadele bilincinin bilim
sel esaslara oturtulmuş yerlerde
maceracı eğilimler ağır basabi-
lir.

Bu eğilimin somutu, faşizme
karşı mücadelein tek bir biçimi
ni öne çıkarmak ve bununla
sonuç almaya ummaktır. Genel-
likle küçük burjuvazi, faşizme
karşı tek bir mücadele biçimini
savunur. Silahlı mücadele.

Faşizme karşı mücadelenin
bir diğer ve belkide en önemli
yönü, örgütlenme meselesinde
somutlanı. Anti-faşist güc-
lerin cephe birliği olmaksızın fa-
şizme karşı mücadeleyi ayakta
durmamak olanığı yoktur. Bu-
nun için, cephe örgütlenme-
sinin siyasi ve sınıfsal anla-
mı tam olarak bilince kazanma-
lıdır.

İşçi sınıfının partisi olmaksızın,
onun sınıf olarak cephe
öncülüğü yapması mümkün de-
ğildir. Bu nedenle işçi sınıfının
örgütlenmesinin çözümsüz kal-
dığı, yani işçi hareketinin siya-
sal birliğini sağlanamadığı ko-
şullarda cephe hayata geçirile-
mez. Çünkü anti-faşist cephe-
nin unsurlarını bir arada tutu-
cak esas faktör noksandır. Tür-
kiye bölgesel ülkelerden biridir.
Cephe siyasi bir örgüttür. Siya-
sal örgütlenmelere göre

rasisine gelişmesinde etkin bir
rol oynamıştır. Maceracılığın bir diğer özel-
liği de, burjuva provakatif ey-
lemlerine açık olmasıdır. Maceracı
sol çizgiler genellikle faşizmin
ekmeğine yağ sürerler. Halktan kopuk maceracı
eğilimler ve eylemler, anti-fa-
şist mücadeleyi bilimsel temel-
lerinden uzaklaştırıp bir çete
eylemine dönüştürür. Bu dar
kapsam, emekçi sınıfların ye-
nilgisini hazırlar.

Faşizme karşı mücadeleyi
zaafa uğratan bir diğer faktör
de «sektör tutumlardır. Bu sek-
terliğin genel olarak sosyal de-
mokrasiye somutlandığı söy-
lense bile, ondan daha sol güç-
ler arasında da sektörlük, dar
grup çıkarıları göze çarpar.
Bunlar faşizme karşı mücadele-
nin can alıcı meselesi olan iş-
birliği sorunu bir pazarlık ko-
nusu, bir gurusal yarar alanı
çarak görürler. Siyasal pole-
mik sınırlarını aşip ortak ilkeyi
öne çıkarmakta güçlük çeker-
ler.

Sektör tutumlarla mücadele,
faşizme karşı mücadele birli-
ğinin gerçekleşmesinde önemli
bir rol oynar.

Faşizme karşı mücadelenin
bir diğer ve belkide en önemli
yönü, örgütlenme meselesinde
somutlanı. Anti-faşist güc-
lerin cephe birliği olmaksızın fa-
şizme karşı mücadeleyi ayakta
durmamak olanığı yoktur. Bu-
nun için, cephe örgütlenme-
sinin siyasi ve sınıfsal anla-
mı tam olarak bilince kazanma-
lıdır.

İşçi sınıfının partisi olmaksızın,
onun sınıf olarak cephe
öncülüğü yapması mümkün de-
ğildir. Bu nedenle işçi sınıfının
örgütlenmesinin çözümsüz kal-
dığı, yani işçi hareketinin siya-
sal birliğini sağlanamadığı ko-
şullarda cephe hayata geçirile-
mez. Çünkü anti-faşist cephe-
nin unsurlarını bir arada tutu-
cak esas faktör noksandır. Tür-
kiye bölgesel ülkelerden biridir.
Cephe siyasi bir örgüttür. Siya-
sal örgütlenmelere göre

● El emeğiyle fikir emeğinin yahtılması,
● Nitelikli el emeği ile fikir emeğinin üretim için
kaçınılmaz kısmının «kazanılması» (sendikal o-
yun, ücret artırım, toplumsal statü, katılım)
● Ücretli, niteliksiz el emeğinin sürekli devin-
gen, gezgin, göçebe, güvencesiz şekilde tutulması.
Bu ilginç taktığın mekansal sonuçları işte ka-
pitalist kentin çevresinde uzanan gecekondu ma-
hellerinde belgenilir.
Sorun karşısında, artık politik çözümler ara-
manın zamanı gelmiştir.
Bugünedek genellikle soyut düzeyde iki grup
çözüm önerisinin öne sürüldüğü görülmüyor.
a) Politik güçlerin sorumluluklar duyarak,
konuyu bir politik reform çerçevesi içinde yakla-
şmaları.
b) Ütopya modellere kadar varabilecek şehirci-
lik projeleri bulunup uygulanması. Örneğin, toplu-
ma uygun kent yapıları gibi saf teknokrat öneri-
leri.

Ancak bu savlara karşı yeni bir seçenək, sosyo-
politik düzeyde doğmuştur. Süreci yaşayan kitle-
lerin olguya büyük çapta yön verecekleri; özelli-
le «Kentlilik hakkı» çerçevesinde, yeni oluşan ken-
tli toplum türünün, «çalışma eğitim, kültür, yen-
lenme, barınma koşullarıyla yönlendirecekleri
kentsellik haklarıyla kendilerine yeni bir çevre ku-
racakları toplumsal dönüşümün sağlanması» bu
savin, kısaca sosyalist kentin özütüdür.

Devam edecek